

Aktivt Rovdyrvern (ARV)
Postboks 23, 1641 Råde
Organisasjonsnummer 825 731 342

Epost: post@rovdyrvern.no
ida.skjerden@hotmail.com

Dato: 30.08.2025

Landbruksdirektoratet
v/ Lars Bendik Austmo og Vegard Wist
postmottak@landbruksdirektoratet.no

**Innspill fra Aktivt Rovdyrvern (ARV) til Landbruksdirektoratet etter
forespørsel om innspill til forskriftsarbeid om bruk av hund til
jakthundtrening og under jakt, datert 04.06.2025**

Saksnummer 25/36473-2. Innspillet er rettidig inngitt.
Frist 31.08.2025.

Aktivt Rovdyrvern (ARV) er en forening for vern og styrking av fredet, truet rovvilt (bjørn, jerv, gaupe og ulv) til levedyktige bestander, samt vern av deres naturlige leveområder i Norge. ARV samarbeider med andre rovdyrvernforeninger i inn- og utland, skriver høringssvar, klager på forvaltningsvedtak, jobber aksjonistisk, politisk, juridisk, politisk og opp mot presse og medier for vern av de store rovdyrene.

ARV ønsker å bidra med kunnskap og synspunkter på dyrevelferdsmessige, atferdsmessige og forvaltningsmessige forhold som bør ligge til grunn for regulering av bruk av såkalt skarpe hunder ved jakt og trening og antall hunder som kan brukes mot samme vilt. ARV vil ha et særlig fokus på rovvilt i dette innspillet, skjønt disse artene figurerer under Klima- og miljødepartementets jurisdiksjon.

ARV registrerer et ønske fra jegerhold om bruk av løse, eventuelt skarpe, hunder benyttet i jakt på vilt og rovvilt. ARV oppfatter dette som uetisk, risikabelt og inhumant, i strid med dyrevelferden for både hundene og viltet. Dette vil begrunnes nærmere.

Hitsatt utdrag fra deres brev datert 04.06.2025:

«Viltressursloven §27: om jakthundtrening og bruk av hund under jakt – Jakthundtrening og bruk av hund under jakt er tillatt, med mindre annet følger av eller i medhold av lov.

Hundeføreren skal sørge for at jakthundtrening og bruk av hund under jakt skjer på en aktsom måte og i samsvar med aktsomhetskravene i hundeloven §§3 og 9 og med Dyrevelferdsloven.

Kongen kan gi forskrift om

- a. til hvilke tider jakthundtrening og bruk av hund under kan foregå
- b. begrensninger og vilkår for jakthundtrening og bruk av hund under jakt
- c. forbud mot bruk av hund med bestemte funksjonsmåter eller særlige egenskaper til jakthundtrening og jakt

- d. krav til ettersøksekvipasjer og om krav om tilgang til godkjent ettersøkshund
- e. trening av hund for jakthundprøver og til jakt.

I kommende forskriftsarbeid skal det bli vurdert forbud mot bruk av skarpe hunder og en regulering av antall hunder som kan brukes samtidig på samme vilt. Med skarpe hunder menes hund som ved bitt holder, skader eller dreper viltet. Innspillene kan dreie seg om dagens bruk av hunder, en presisering av begreper, nyansering av ytterpunkter innenfor begrepet, eventuelle forskjeller mellom jakt, felling og offentlig ettersøk, deres vurdering av effekten på viltet og dyrevelferdsloven, forslag til regulering og eventuelt annet.»

Presisering og definisjon av begreper

Skarpe hunder er, slik ARV forstår det, ikke en betegnelse på en eller flere spesifikke hunderaser. Det er en betegnelse benyttet på hunder som trenes til å jage, angripe, bite, skade og holde fast byttet. Dette kan være støvere, som for eksempel plotthunder, amerikanske coonhunder og Hamiltonstøvere. Spisshunder som elghund, stiller byttet, mens drivende hunder driver byttet foran seg. Det er oftest ikke spisshunder, sporhunder, vakthunder, vokterhunder, standhunder eller apporterende hunder som trenes til å bli skarpe, men generelt drivende/løs på drevet, halsende hunder.. Noen av rasene er tresettere, jager byttet, for eksempel gauper og bjørner, opp i trær. I tillegg vil skarpe hunder bite tak i og holde fast byttet.

ARV mener innledningsvis at drivende, skarptrente hunder må være forbudt til bruk i jakttrening og jakt i Norge, dette av dyrevelferdsmessige hensyn. Det er i strid med Lov om Dyrevelferd og prinsippet om human jakt å benytte slike hunder mot villlevende dyr. Vi vil redegjøre nærmere for dette synet:

Differensiering mellom skarpe hunder og andre hunder, problemer med kvalitetssikring:

Det er ikke praktisk mulig å skille en drivende hund fra en skarp hund da det er treningen og pregningen som bestemmer om det dreier seg om en skarp hund. Det vil derfor være vanskelig, for ikke å si umulig, å kvalitetssikre skarptrente hunder. All bruk av løs på drevet, halsende hund må derfor ses som potensielt skarpt og følgelig forbys.

Dyrevelferdsmessige hensyn

Bruk av hund i jakt på vilt er generelt dyrevelferdsmessig svært problematisk; det fører til stort stress og lidelse for viltet som jages, ofte over lang tid. Det er også kritikkverdig med tanke på alle jakthundene som mister livet eller blir skadet under jakt eller jakttrening.

Smerte, stress og lidelse for dyrene:

Forskning på jakt med løs på drevet, halsende hunder (drivende hunder) viser at langvarig forfølgelse kan utløse kraftige stressreaksjoner hos viltet, med forhøyet puls, økt kortisolnivå og risiko for uttømming av energireserver (Miljødirektoratet til KLD, 2018, NINA). Dette kan være spesielt kritisk for rovdyr og andre arter som bruker mye energi på å skaffe føde.

Skarpe hunder, som er trent til å bite og holde fast byttet, vil skade viltet og utsetter både byttedyret og hunden selv for fysiske skader. Selv kortvarig konfrontasjon kan gi alvorlige skader, og det vil være vanskelig å sikre at slik jakt skjer på en human måte. Hunder som kommer i nærkontakt med viltet, herunder storvilt, villsvin og rovdyr, utsettes også selv for betydelig skaderisiko.

Regjeringen tillot bruk av løshunder/plotthunder fra 2017 til tross for at dette er en svært kontroversiell jaktform og til tross for at de frem til vedtakstidspunktet uttrykte motforestillinger mot jaktformen. I 2017 ble svenske hunder brukt mot ulv i Norge. Sverige åpnet for denne jaktformen i 2015 og Norge fulgte dessverre etter.

Miljødirektoratet skriver at 'plotthunden er meget utholdende, viltskarp og modig. Den har en utpreget interesse for å jage vilt, og drivkraften er å få nærkontakt med byttet....den skal kunne jage / holde viltet i 10-15 timer'. Slike hunder er aggressive og pågående mot viltet og skader det gjerne. Dokumentasjon fra coyotejakt i USA viser at plotthunder kan rive viltet i hjel. Vi har nylig sett tragiske eksempler på dette fra lovlig og ulovlig svensk bjørnejakt.

Denne jaktformen er forbudt i de fleste land av humane årsaker.

Flokkeeffekt/flere hunder som jager sammen:

Når flere hunder jakter sammen, vil de kunne skade hverandre. Flere hunder øker jakttrykket, de stimulerer og agiterer hverandre. Det blir vanskeligere for viltet å unnsnippe og flere hunder sammen kan utløse mer aggressiv atferd, både innbyrdes og mot viltet.

To støverhunder gir generelt større fysiologiske belastninger for byttedyret, her bjørn, enn et jaktforsøk med én spiss hund mot bjørn. To hunder stresser dyret mer enn én (Jakt & Fiske, 10.12.2018).

Hunder kan også slå over på annet vilt eller på beitedyr, og denne risikoen øker når de opptre flere sammen. I enkelte jaktmiljøer utenfor Norge slipper man tre og tre hunder på rovvilt. Det vil si at når tre plotthunder er utslitte etter å jage rovviltet, byttes de ut med tre nye. ARV ser dette som en svært inhuman jaktmetode mot viltet som jages. Det handler da heller ikke lenger om sport eller rekreasjon når det blir så rått parti mot viltet som blir svært stresset og utslitt da dette gjerne pågår over lang tid før den eventuelt blir skutt, overgitt og fullstendig utmattet.

Risiko for både mennesker og jakthundene:

Det innebærer risiko for at også mennesker blir angrepet / bitt av hundene, kanskje særlig når disse er skarptrente. Årlig er det 5000-7000 bittskader fra hund som fører til legebesøk. Av disse er ca 1800 barn blitt bitt. Det finnes ikke statistikk på bittskader i forbindelse med jakt og med jakthunder. Dette bør avklares nærmere.

Ca 600 løse jakthunder skades årlig under jakt. Dette er et dyrevelferdsproblem.

Om rovvilt og yngletid:

Ulv, bjørn, gaupe og jerv er sterkt til kritisk truet i Norge. Jakt eller skadefelling i yngletiden er uetisk. Unger kan bli alene og dø som følge av at foreldrene blir skutt. Dyrene er sårbare i

ynkletiden og drivende hunder/skarpe hunder øker risiko for konfrontasjoner. Selv kortvarig forfølgelse kan forstyrre reproduksjon og overlevelse.

Villsvinjakt:

Villsvinjakt med hund representerer en stor risiko både for hundene, men også for villsvin, for å komme til skade. Villsvinjakt foregår ofte i leveområder for ulv. Skarpe og/eller drivende hunder øker risikoen for konflikt mellom hund og ulv med potensielt alvorlige skader for begge. Løse hunder i ulvrevir eller andre rovviltprioriterte områder medfører stor risiko for hundene – og rovviltet.

I Sverige trenes rovvilthunder på villsvin i hegn. Dette mener ARV er svært uetisk og opptrening av hunder på denne måten er ikke noe Norge bør bidra til (Rovdyr.org, 2024).

Lite treningsmuligheter:

Når det gjelder rovvilt er de så vidt fåtallige i Norge at treningsmulighetene er svært begrensede. Belastningen på det enkelte rovviltindividet vil totalt sett bli for omfattende og uforsvarlig. Det er også høy risiko for å forstyrre binner med unger eller andre hunndyr med unger ved trening.

ARV ser også at det må være helt uaktuelt å slippe løse hunder i båndtvangstiden 01.04.-20.08., av hensyn til dyrelivet.

Rettferdig/etisk jakt:

Bruk av skarpe og løs på drevet, halsende hunder reiser spørsmål om jaktetikk og rettferdig jakt/fair chase. Metoden gir jegerne et betydelig overtak og kan svekke tilliten til forvaltningen dersom den oppleves som unødvendig belastende og inhuman for dyret. Dette kan svekke forvaltningens legitimitet, særlig når det gjelder truede arter. Bruk av løse, skarpe hunder er vel så effektivt som andre hjelpemidler brukt ved jakt, som drone, postering fra bil, lokkelyder, viltkamera for lokalisering, termisk sikte osv. I kombinasjon eller alene er disse virkemidlene egnet til å svekke befolkningens tillit til jakt og viltforvaltning.

Jakt i Norge foregår kun for underholdnings skyld. Det er rekreasjonsjakt, enten viltet er spiselig eller ikke. Når det gjelder jakt på rovvilt er dette ren troféjakt. Jegeren får beholde skinnet. Det er følgelig ikke en aktivitet som etisk sett kan forsvare smerte, lidelse og død for dyrene som er involvert. Dette er i strid med Dyrevelferdsloven §3: Unødige påkjenninger skal ikke forekomme og mishandling, vold og annen plaging av dyr er forbudt. Det er også i strid med Viltloven §19 – om human jakt. Når det gjelder skadefelling vil dyret det dreier seg om oppleve den samme type lidelse, stress og smerte som ved jakt. Dette utgjør ingen praktisk forskjell for dyret.

Oppsummering

Erfaringer fra skadefelling, lisensjakt, jakt og jakttrening viser slik at bruk av jakthund generelt kan ha vesentlige konsekvenser for det enkelte individ som jages, men også for hundene som brukes, og for forvaltningens legitimitet.

Ved å vektlegge dyrevelferd, skadeforebygging og forutsigbarhet i forskriften, kan denne bidra til en forvaltning som både ivaretar jakt- og forvaltningsbehov og samtidig redusere risiko for unødige lidelse for viltslevende dyr, beitedyr og jakthunder.

ARVs syn på bruk av hund i jakttrening og jakt på vilt oppsummert:

- I en tid med tap av naturmangfold og en pågående naturkrise er det grunn til å vise varsomhet med hensyn til å legge til rette for mer jakt og mer effektive jaktmetoder. Forskriften bør avspeile dette og ikke legge til rette utvidete muligheter og metoder for mer effektiv jakt
- ARV ønsker et forbud mot løs på drevet, halsende, skarpe hunder i forbindelse med jakt og jakttrening
- Jakt med eller uten hund må ikke foregå i hekke- og yngletiden
- Hunder kan brukes kun i ettersøk og eventuelt ved jakt på høstbare småviltarter. Hunder brukt til ettersøk bør ikke være skarpe, men trenes for sporarbeid og lokalisering uten konfrontasjon
- Under jakt og jakttrening skal det eventuelt kun benyttes stående, apporterende og drivende hunder som ikke er skarptrente
- Forbud mot å trene hunder på både viltslevende rovvilt og rovvilt i fangenskap (for eksempel bjørneparker)
- Forbud mot hihund
- Det må ikke åpnes for ytterligere forsøksprosjekter å la prosjektet i jakt og jakttrening på ulv med løs på drevet, halsende hund i Alvdal, Follidal, Rendalen, Os, Tolga, Tynset og Engerdal. Denne dispensasjonen er uakseptabel
- Regulering av antall hunder: Det skal kun benyttes to hunder av gangen uten anledning til å bytte ut hunder under samme jakthendelse/på samme individ av vilt.

ARV anbefaler:

- Klare definisjoner, begrepsavklaringer og avgrensninger:
At forskriften har klare definisjoner av 'skarpe hunder', løs, på drevet halsende hunder' og 'flere hunder på samme vilt', slik at forskriften gir tydelig rammeverk for håndheving.
- Ikke åpning for bruk av skarpe hunder under jakt og jakttrening
- Forbud mot bruk av løs på drevet, halsende hund på gaupe, ulv, bjørn og jerv
- Spesialisering av offentlige jegere, ikke bruk av lokale jegere, ved skadefelling og lisensjakt/kvotejakt på rovvilt
- Forsterket rapporteringsplikt for all hundebruk ved jakt og -felling, inkludert GPS-logg og dokumentasjon av hendelser der hund og vilt har hatt fysisk kontakt

Jan Pahle Koritzinsky Hege O'Wiidt Odd Eivind Evensen Ida Skjerden

Aktivt Rovdyrvern (ARV)

Kilder:

Jakt på ulv i Norge. NJFF og NINA, Njff.no, 2017

Stortingsmelding nr 115 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur. Miljøverndepartementet, 2003.

Regjeringen vil vurdere hundejakt på ulv. VG.no. 18.03.2016

NINA rapport 1501, Jaktforsøk på brunbjørn med hund, 2018

Jakt & Fiske, 18.12.2018

Rovdyr.org, 12.06.2024